

Halmay Elemér

Gyilkos-e az öngyilkos ...?!

Pszichoanalitikai tanulmány

Mágus kiadás

Lélekbuvlások, pszichológusok de sőt a filozófusok is — szlázaz tények alapján igye, kézinek magyarázatot adni az öngyilkosságát Aktár a végzetet, akár mást fogadunk el, al. az egy kétségtelen, hogy mindenkinek az! éle tében van egy elkeseredett perc, amikor sze. retné ha mláír jnem élne. Ez épp úgy lehet gyermekkori élmény, mint aggkori. Az évek nem számítanak. Néha csak tudat alatt van meg ez az érzés, de legtöbbször, konkrét vlájgy alakban jelenik meg (Freud szerint halálösztön nem egyéb, mint életösztön. Er-ről később ílesz szó). Nagy kérdés — ez már a metapszichika körébe tartozik — hogy az, aki ionként válik meigl az élettől, miféle állapotba jut: megsemmisül vagy... lelke to-vább él-e? Ezt most nem óhajtjuk feszegetni ellenben, rá kell mutatnunk azoknak a szeren-csétleneknek a lelkiállapotára, akik rászánták magukat arra, hogy végezzenek önmagukkal Tagadhatatlan, hogy nehéz a földön való bo-lyongás, de miután ez nem egyéb mint tisztu-lási folyamat, el kell viselni, akár tetszil;, akár nem. Ha nem is teljes mértékben, és sok dologban lehet az életkörülményeken vál-toztatni. Itt rögtön azt vághatják a fejemhez,

és a mai gazdasági helyzet, amely nap-nap ujján szedi áldozatát...?! Mit tehet egy ember, akit az élet csődbe kergetett. Hát ez az. A gazdasági életben van csőd, bukás és hamis mérleg: de az élet mindig és mindenkor tiszta képet tár föl. Rendszerint azok, akik egyik napról a másikra tönkre mennek, vagy évek hosszú teórián élnek nyomorban és a »pech« üldözi őket ha már nem bírják, még van egy utolsó »segítség« — az öngyilkosság. Ez sem mindig az:.

A megoldás legfeljebb egoista szempontból van elintézve. A hátramaradottak? A sirató özvegy, gyermek, apa, anya, testvér, vagy rokon a haját tépdési a mellét veri és kizarándokol nap-nap után a hullaházba, ha nem otthon lett öngyilkos a családtag. A kálváriajárásnak ez olyan fájdalmas epizódja, amit csak azok ismernek akik már átestek ilyenmin vagy hivatalból kifolyólag kénytelenek végignézni a feketébe öltözött emberek baljós ardat. Tehát az öngyilkosság bizonyos fokig önzés. Szent önzés. Megszabadulni a gondtól... ah, más nem fontos! Lássuk tehát az öngyilkosoknak a helyzet képét. A legtöbb ember igyekszik indokolni, hogy miért lett öngyilkos. Néha tudja, néha nem. És az indokolás — ha mondjuk helytálló — vajjon tényleg a valódi okot hozta-e felszínre? Van rá eset, hogy olyan fényfes logikájával fejti ki, hogy miért nem akar tovább élni hogy laikus előtt feltétlen megáll az indokolás. Ezzel szemben

viszont a szakember előtt a háttér, ha megvilágosodik egész másképp bontakozik ki. Ha tehát, tovább haladunk, majdnem mindig — tisztelet a kivételnek: — találunk »mellék körülményeket« ... Ezek a mellékkörülmények néha egész kis semmiségek de éppen azért fontosak. Ott lehet tehát megtalálni a tett igaz indító okát. Az indító ok...? Nem lehet klasszifikálni, sem skatulyába sorozni mert annyira egyéni, hogy meghaladja az osztályozás lehetőségét. És mégis. Lehet... lehet bár nagyon nehéz. Általában a köztudatban kétféle szempont van amit ismernek: szerelem és pénz. Ezt a két konfliktust ismerik. Pedig talán akad még egynéhány. A harmadik is mert öngyilkos típus: a gyógyíthatatlan beteg. Természetes, a legjobban csak a boldogtalan szerelmesek dobják el maguktól az életet, akik tele vannak súlyos nehéz, nagy nagy gátlásokkal. Nem tudják, hogy a lelki betegségek ma miár gyógyíthatók és van rá orvosság: a pszichoanalízis. A szerelmes nő és férfi hiúsága van elsősorban megsértve, aztán jön ... az »egyéni« szempont és végül — ma — a gazdasági válság. A szerelmes öngyilkos míg rászánta magát hogy szakítson az étellel, sokat töppreg a hosszú éjszakákon azon: helyesen cselekszik-e? A léleknek pokfa ézi az óra, amikor küzd az élet a halállal. Lassan őrlődik föl az. érzelem, az étellel szemben megszűnik a kötelességérzés, — azt gondolja: miért csak én teljesítem a kötelességet? —

ha az élet konokul üldöz? Fáradt megtört lesz, szinte kétségbeejtő az a lelkiállapot amikor az illető megtörik. A gyümölcs még nem érett meg. Várni kell. A várakozás azután rapszodikus jhangulatba hozza a »jelöltet«. Van, hogy pillanatok alatt végez magával, de néha kéjesen készíti maglát elő... Rászánja maglát, hogy megírja a »kötelező« búcsúlevelet a hozzátartozóknak, amiben bocsánatért esdekel, a másokban viszont airra kéri a hozzá tartozókat, hogy intézzék el a hatóságoknál hogy ne boncolják föl...

A kényszerképzet is gyakran belejiátszik az öngyilkosságba. Sőt talán nem is túlzunk azzal, ha azt állítjuk hogy: mindig. A kényszerképzet lehet nagyon is sokféle. Nem szívetesen használom, de sajnos, jobb, átfogó szó ebben az esetben nincs: mint meg nem értett. Ennek a szónak az igazi jelentősége mögött tragédiák, lelkiregények zajlanak le — amelyeket az élet termel — és ha kellő kofrekturán ment át egész érdekes ... De nem megy mindig át a simításon, így tehát nem is lehet csodálkozni azon hogy... az öngyilkosok javarésze meg nem értett, boldogtalan. Bármilyen vonatkozásban is, de ők szívesen használják ezt a szót, szinte azt mondhatnók,, hogy ez már náluk a kiélési forma egyik jelensége. Az öngyilkosságnál amikor kényszerképzett lép föl — és mikor nem találjuk ezt meg!? — ha kutatjuk a mélyebb pszichikai okot akkor találunk olyan fantasztikus bizarr-

ságokat amelyek egyenesen hátborzongatóak. A kényszerképzetnek legfeltűnőbb és markánsabb megnyilatkozása a félelem. Ez a félelem, az ideges félelem körébe tartozik, ott vart a helye. Az okok? A helyzetek?

Változóak az igaz — de az is biztos hogy... a szimptomiák egyformák. A félelem kezdődhet egész apró-cseprő kis dolgokkal, ami aztán egyre jobban és jobban elhatalmasodik, míg a végén explodál — szadisztikus megnyilatkozásban. (Tudunk eseteket hogy fiatal lány a prostitúciótól való félelmében, fiatalember az impotenciától, kereskedők tönkremenéstől, anyák mert nem szültek, apák kicsapongás miatt, a főnöktől, a tanártól való félelmükben követtek el öngyilkosságot, és föl lehetne sorolni még egy tucat esetet de minek...? Minden efajta félelem mögött ott lappang a misztikus kérdőjel. Miért? A félelemnek egy példája. K. 14 esztendő fiú »udvarol« egy hasonló korú kislánynak N.-nek. Egy alkalommal a fiúval egész egyedül volt otthon a kislány. Úgyszólván együtt nőttek fel. K. leül a pamlagra és N. szintén. Minden átmenet nélkül a fiú egyszerre elkezd Csókolni N.-t., A végén erőszakoskodni kezd, a lány tiltakozik. Hirtelen csöngetnek. Gyorsan rendbehozzák magukat. A mama jött haza, aki persze benéz a »gyerekszobába« és azt kérdezi: Na gyerekek, látszotatok? A feleletét meg sem várja elmegy toalettet csinálni, estére hivatalos. A gyerekek pedig némán bá-

mulnak egymásra. A lány össze szorítja fogát a fiú hallgat. Negyedóra múlva távozik. Hidegen búcsúznak. Este pedig a mama mielőtt elmegy, megcsókolja az ő kis lányát és megy szórakozni. Este pedig a mama elmegy szórakozni. Na már miost mi történt? N. fél attól, hogy meglátszik, hogy mi történt vele. (Helytelen fölvilágosítás lásd a Női házasság előtt c. könyvem.) Később kitudódott, hogy a menstruációról se kapott igazi pontos képet. Leül N. és mint egy »nagy« megírja búcsúlevelét, (amelyben így ír: »nem bírnék egy percig sem tovább élni, velem ma valami borzasztó, történt... K. erőszakoskodott: velem és látta azt amit nem lett volna szabad, sőt hozzá is ért. Nem tudok többé szemetekbe nézni bocsássatok meg«... Ezután már banális frázisok következtek. N. este 11 órakor leugrott a negyedik emeletről, koponyája szétroncsolódott. Azonnal meghalt. (Kint voltam az esetnél én írtam meg egy újság számára a riportot) Mi történt? A félelem, hogy megtudják mi történt vele az kergette az öngyilkosságba. Ha tehát ilyen könnyen — vagy mondtuk — nehezen — valaki a félelem bűvkörébe jut, ott nincs segítség, ott az egyén megy a túlvilágra... hacsak kellő időben nem fordul olyan emberhez tanácsért, aki hivatva Van megvilágítani előtte az aktuális komplexumot. Nincsen a társadalomnak olyan kasztja, ahol ne csírázna, ne burjánzana ez a betegség... Orvosság itt sajnos nem írható föl, csak elmond-

ható, nevezzük gyónásnak, vagy analízisnek: a név nem fontos, csak az, hogy minél több szerencsétlent kell a kényszerképzet hatása alól föloldani, mert a legtöbb öngyilkoságnak — már lelki szempontból megítélve — ez is egyik oka, hogy melyik még azt látni fogjuk. Nem tudjuk eléggé hangsúlyozni, hogy elejét lehet venni, meglehet akadályozni, ha az illető rászánja magát hogy valakinek föltárja a szívét de ez a valaki, mindig csak szakember lehet, mert ha nem az, akkor olyan dolgokat tarcsol, amivel csak fokozza az öngyilkos jelölt ambícióját és még gyorsabban köiveti el a szándékát.

Nem akarjuk önöket filozófiai lecke órában részesíteni, mert az bizony nem mindenki számára »lelki épülés,« de meg kell bocsátaniok, ha mégis fölhozom két filozófus kinyilatkoztatását, mivelhogy rászolgáltak, hogy ne csak a »klaszikus műveltségű« férfiak és nők! ösmerjék, hanem azok a proffán lelkek is, akik... no *igen* — nem szeretik a komplikált gondolatsorozatokat.... Az ókorban K. e. 400-ban akadt egy »liberális« férfiú, akit hívtak, Heigesiasnak és volt benne elég merészség, hogy fezembe szálljon a papokkal, és csillagfosokkal: lejült és papirus tekercesekre irta bölcs mondásait... azaz csak akarta szegény, mert olyasmit állított, ami bizony ma is törvénybe ütközik. Buzdított az öngyilkfossíágra. Nosza több se kellett, mint ilyen szabadgondolkodás és a papirus tekercsből máglya lett és

vörös lángnyelvek elpusztították Hegesias mes-terművét (azért mégis hallhatatlan maradt!) A másik bölcs már a tizenkilencedik században emeli föl a szavát. Fridrich Nietzsche ez a szupergenilális koponya, akiről még az ellenségei is csak a legmélyebb tisztelet hangján mertek beszélni azt állítja, hogy mindenki akkor vehet véget az életének, amikor neki tetszik. Ha talán ezt más írta volna meg abban az időben, és nem a híres filozófus professzor, talán ép úgy járt volna Hegesias...

Itt vetődik föl aztán akaratlanul is a kérdés: helyes-e, vagy szabad az öngyilkosságra buzdítani? A feleletet mindig csak egy lehet: nem! Először is azért nem, mert olyan emberfia még nem akadt, aki olyan jóstehetség lett volna, hogy előre, hajszálfinom pontossággal, meg tudta volna mondani az eseményeket az egyén, egyéni szempontjaiból, és ha tegyük föl: akadt volna, miféle jogcímen akarna olyan befolyást biztosítani mások fölött ami — az Isten legkiváltságosabb joga...? Akadnak lelkiismeretlen emberek, akik összie vissza beszélnek és közben nem veszik észre, hogy egy súlybs konfliktussal küzdő embernek mit mondanak.

Ha valaki öngyilkos lesz, ez az ő dolga, csakis az övé, ebbe más bele nem szólhat, és

ha beleszól — vajjon hogyan intézi el a saját lelkiismeretével...? Volt már eset arra is, hogy aztán ő maga se tudta miért egyszerre csak megfogamzott benne a kísértés és ellenállhatatlannul húzta valami a... sír felé. Oda is került; — ahová nemrég küldött valakit. Hála isten ilyen tanácsadó kevés van, inkább alacsonyabb néposztálynál és cigányoknál akad ilyen felelőtlen elem...

A katolikus egyház az öngyilkostól megtagadja a szentelt sírt. Súlyos, halálos bűn ez, nincsen feloldás alóla. Talán kissé túl merev is ez az álláspont, de egyben helyes is, mert sok embert visszatart az öngyilkosságtól. Hiszen ott van a tudatos félelem, hogy mi lesz..? Ez pedig kivétel nélkül mindenkinél szorongást okoz, csak azoknál nem, akik istentszágók, vagy olyan elveket és eszméket hisznek amelyek magas, rendkívüli nagy szellemi kvalitásokat kívánnak. Ezek meg viszont szintén nem nagyon dobálják el maguktól az életet mert nemcsak hogy ismerik annak fiziológiáját és filozófiáját, de tudják azt is, hogy ez káros és hátrányos, tehát nem könnyelműsködiek. Ám, az Egyház is engedékeny oly esetben, ha a család orvosi bizonyítvánnyal tájúsítja, hogy az öngyilkos parapatíás volt. Ak-

kor a pap, utólag adja meg az abszolúciót, azt véleményezve, hogy az illető nem tudatosan cselekedett és beszenteli a sírt. A földön való bolyongást erőszakos módon megszakítani nem lehet. Ennek magyarázata messzire vinne és olyan területekre kellene átcsapnunk ami e pillanatban nem érint bennünket (Lásd Mosolygó Halál c. könyvem) pillanatban, tisztán azokat a lelki konfliktusokat akarjuk megvilágítani, amelyek, mint sötét árnyak kísérik az öngyilkosjelölteket, mint bizarr fantomok, hogy aztíán egyszerre gyűjtsák meg azokat a lelki lidércfényeket, amelyeknek ereje pusztító, borzalmas, de legfőként azért, mert az egyéni saját maga idézi föl a lélek poklának ezeket a kísérteteit. Jaj azoknak, akik nem akarnák beszélni les büszkeségük tiltja, hogy közöljenek egy idegennek valamit a... bajukról! Az indító okoknak az indokolását sem tudja mindig pontosan megadni. Ez a beteg részére — hívjuk így őket mert azok: — a legnehezebb. Az érvek amit fölhoznak gyenge, sőt néha, — ha nem volna minden öngyilkosság tragédia — nevetséges. A legkülönbözőbb okokra hivatkoznak, fkényszerképzet nélkül is. Ezeket az indítóokokat lehet indokolni, mert meg van — csak tudat alatt. Ami pedig tudat alatt játszó-

dik le, arról rendszerint nem tudhat az illető. Néha ugyan sejt valamit, érzi — ha intelligensebb emberről van szó: — hogy valami olyan konfliktussal küzd amire ő nem tud magyarázatot adni, de nem tulajdonít neki kellő fontosságot, azt hiszi, hogy ez nem fontos. Pedig éppen ez a fontos, mert az ami tudat alatt játszódik le, szoros összefüggésben van tudatos énünkkel és az impulzusok olyan harmonikus pontossággal működnek, mint a legprecízebb műszer. Persze ezek azok előtt akik nem foglalkoztak analízissel, vagy nem olvasták róla, nem hangzik valami plauzibilisen, pedig így van. A léleknek a munkája kettős: tudatos és tudattalan. Hogy melyik az erősebb azt megint nehéz volna eldönteni mert az egészséges embernél nincs konfliktus, tehát nincs zavar, de viszont a parapathiáis egyénél ott már óriási jelentősége van a tudatalatt lejátszódó eseményeknek. Ha tehát az öngyilkos indokolásának logikája sántít, akkor ott van az: igazi magyarlázat tudat alatt, mely biztos kórképet ad. Sajnos, de a legtöbb esetben, — mint már mondtattuk: — nem igen adódik alkalom, hogy ezek az emberek elmondhassak, azt ami őket blántja. És ott van azután az, ami a legtöbb esetben jól ki van fejlődve: a szégyenérzet.

Ez aztán még erősebben elzárja az egyént a külvilágtól, magára marad, és a konfliktus még erősebb lesz. Az igazi indítók mellett keresni kellene azoknál az öngyilkosoknál, akiknek nem sikerült önmaguk ellen a halálos merénylet, a tudatalatti konfliktust.

Ez egy új módszer, de hogy beválna, nem vitás. Mert nem elég csak megvigasztalni, hanem gyógyítani is kell azt a mély sebet, amit amit a konfliktus és gátlás okozott és ha ez megtörtént: egész biztos nem követ el újabb öngyilkosságot. De addig míg nincs elrendezve az öngyilkos lelkivilága, mindig el lehet készülve a környezet, egy újabb öngyilkosságra. A parathias beteg fantáziájában leggyakrabban visszatérő gondolat: mi lenne ha... ez a gondolat annyira leköti, hogy ennek él, ebben leli: »örömét« mondjuk ki nyíltan: kiéli magát. Ez a jóleső érzés aztán megindítja fantáziáját. A gondolat zsilip elszakadt és mindert ott kavarg az illető fejében ami kellemes vagy kellemetlen, de mindig visszatér a kedvenc gondolataiához: mi lenne ha... És elgondolja mit szólna a papa, mama, testvér, men) asszony, vőlegény, szerető, barát, barátnő, rokonság, főnök és a úársaság vagy a szomszédság; igen, mit fognak mondani: róla aki itt hagyta őket.

Ezek a pszichaszténiás gondolatok indítják el; elsősorban a vjagyat a »megsemmisülés után.«

... A mellékkörülmények csak fokozzák az ösztönt. Magától értetődik ez az á alakúas se. megy könnyen. A mindennapi élet sok gondja dadára is szinte művésziiesen cizellálják ezeket a szado-mazochisztikus gondolatokat, természetes napról-napra, órától-óra hatalmasodik el a vágy és betegség hogy aztán végezzen önmagjával. Lássunk egy példát. Fialat béres gyerek. 15-17 éves elhatározza magát, hogy kirúg a hámból. Elmegy borozni. Nem iszik sokat. Mértékletes. Csak annyit iszik, amennyit »megbír a természete«. Éjféltájon haza megy. Előző napon egyik pajtásától szerzett egy revolvert. Bemegy az istállóba — ott volt a pihenő helye, — lefekszik és meggyújtja a petróleum lámpát. Leveti dolmányját és a belső zsebből kikerül a kis reklámtükör. Balkezében a tükröt tartja és nézi kócos fejét. Jobb kezében revolver. Hol ezt, hol azt nézi. A tükör az tetszik neki: nézi az arcát. Aztán tekintete a revolverre siklik. És jön a beteges gondolat: mi lenne ha... újból belenéz a tükröbe, szinte szuggerálja magába, hogy mi lenne ha... és abban a pillanatban amikor ez eszébe jut, megnyomja a ravaszt, kis csat-

tanás, a kis tükör kiesik a béresgyerek kezéből és a homlokából lassan csöpög a vér... A csendőrnyomozás másnap a puszta tényét állapította meg, ezzel szemben az orvos híven rekonstruálta magát a pszichikai folyamatot. Azt mondhatjuk, hogy a legtöbb esetben mindig így történik: »mi lenne ha... « és következik a dráma utolsó jelenete: »az élet megszűnése« a boncolás, sírás, temetés, és töprengés vájjon miért tette...?!

Néha mint láttuk egy csekély mozdulat és a földi pályafutás be van fejezve. Egy másik eset Kismaroson történt. A Duna szeszélyes, nem lehet a meder mellett sétálni, mert medrek és mély víz mossa a fűzfáktól övezett földet. Nyári délután egy fiatal lány, úgyszólván mindenki szemeláttára lett öngyilkos. A dolog így történt: beszélget a fiú és a lány. Hogy miről volt szó közöttük előzetesen az e pillanatban nem fontos. A férfi szakítani akart. Erre a lány azt kiabálta — mi is hallottuk — mi lesz ha öngyilkos leszek? A feleletet nem hallottuk, — ellenben a következő percben nagy loccsanás.

A férfi ott állt a parton kezeit tördelve: — úszni nem tudott — és »magában« beszélt. A leányt megmentették. Analízis alatt aztán ki-

derült minden. Spontán képzet alakjában jelentkezett nála a gondolat: »mi történne ha... « de ugyanakkor a bosszú komplexum is volt, amit így vezetett le. Később amikor teljesen rendben volt, belátta hogy ha előbb beszélt volna, nem került volna ebbe a helyzetbe. Néha mint látjuk, egész kis apró csekélység az, ami az öngyilkosságba kerget valakit. Az öngyilkos mindig és mindenkor, amikor már ott tart, hogy tettét elkövesse tudat alatt vagy pillanatok hatása alatt egy olyan lelki metamorfózison megy keresztül, aminek a magyarázata lehet, hogy sok ember szemében erőszakos lesz, de így van. Az öngyilkosság nem egyéb mint egy elfojtott kriminális ösztönimpulzus, amely tudat alatt gyilkosságra inspirálja, az egyént. De ott a gátlás, hogy nem szabad, mert ha gyilkol akkor fegyházba jut, esetleg felakasztják. Tehát az elfojtott vágy, hogy mégis kiélje magát transzformálódik és úgy intézi el a dolgot, hogy »önmagát gyilkolja« le, ami pillanatnyilag megfelel az ő lelki beállítottságának. Hogy aztán ezeknek a kriminális ösztönimpulzusoknak mik az igazi okát és mi-féle emóciókból született meg megint egyéni, mint minden, ami a lélekkel kapcsolatos:

disztvingválni kell, mert nem lehet általánosítani a fonák lelkű emberek egyéniségét...

Számos analitikai eset bizonyba ezt, hogy így van, sokszor beszélnek a betegek ilyen szimptomákról és csak akkor derül ki, hogy miért van ez a vágy bennük, amikor teljes mértékben bontakozik ki az: analitikus előtt a lélek betegségének a csirája. Segíteni lehet, mindig, ha kellő időben fordulnak segítségért a szakemberhez.

Ehelyütt kell beszelnünk a gyónásról. Fontos, rendkívüli fontos intézmény. A katolikus egyház az egyetlen, amely hívei körének tökéletes lelki nyugalmat tud biztosítani. Mert amikor valaki rászánja magát, hogy elmegy a paphoz gyónni, tudja és tisztában van vele, hogy a papnak hatalma van, hogy feloldja a bűnök alól. A gyónás nem egyéb — pszichoanalitikai nyelven kifejezve — mint a bűntudati komplexum alól való feloldás. Ha valaki meggyónt őszintén, feltárta lelki atyjának a bűneit, akkor az illető megnyugszik. Meg kell, hogy nyugodjon, hiszen beszélt róla. Hogy ez mennyire így van, arra elég ha annyit hozunk fel — legyen az illető akármilyen felekezetű — ha valakinek kellemetlensége van és azt elmondja egy barátjának, ismerősének

és megszabadult a »titok«-tól, nem-e érez azonnal megkönnyebülést? Ha tehát valaki gyónásra készül és a pap oldozza fel és megmagyarázza, hogy mi a helyes és mi nem: akkor ez a büntudati komplexum megszűnik.

A tárgyi igazság kedvéért azonban meg kell jegyeznünk azt is, hogy a konfliktus csak részben van elintézve, mert csakis a pszichoanalízis van hivatva teljesen megszüntetni a gátlásokat. A papnak a szerepe megnyugtató, az analitikusé, gyógyulás. Viszont a kettő kiegészíti egymást, mert ha valaki gyónás után kerül az analitikushoz, sokkal könnyebben beszél és nincs meg benne az a dacos ellentállási kényszer sem. A gyóntató pap ha olyan egyén kerül hozzá, akit öngyilkossági gondolatok üldöznek, ragyogó logikával megmagyarázza, hogy ezt nem szabad, a hiba csak ott van, hogy bűnről beszél, ami esetleg újabb konfliktust okoz és a gyónó megnyugszik és az elmerülésben, imában keres írt fájdalmára. A papokat ha nem kötné az eskü, tanúságot tehetnének arról, hogy hány férfi és nő megy el hozzájuk »öngyilkossági tervvel« és amire kilépnek a templom boltíves kapuján, úgy érzik magukat, mintha újra születtek volna. Ezek az emberek megnyugszanak egy időre, nem

háborgatja lelküket, a kízó gondolatok sokasága. Telfesen nem egészségesek, de pillanatnyilag nem fenyegeti őket az a veszély, hogy könnyelműen eldobják maguktól az életet. És ha elfogja őket a kétség: még mindig van hová menniök, ahol vigaszt és lelki tanácsokat kapnak...

Láttuk a felelős lelki tanácsadókat most pedig nézzük meg azokat akik hivatlanul adnak tanácsokat. Az utóbbi időben ugyancsak elharapódzott ezeknek a sötét és mindenre elszánt férfiaknak és nőknek tábora. Hogy miféle jogcímen osztogatnak tanácsokat, amikor ők maguk is rászolgáltak a tanácsra hiszen, a tanácsadás sem egyéb mint neuraszténiájuknak egy kiélési formája. Súlyos, sokszor olyan konfliktusokat analizálnak bele a páciensbe, amitől az még betegebb lesz. Szinte kéjelegnek abban, hogy ők beleszólhatnak más életébe és annak megismerhetik a lelki bajait. Azt ezek a jámbor és tudatlan szószátyár ostoba emberek nem veszik észre, hogy ezzel csak saját neurózusukat takarják: de tetszik nekik, hogy akad valaki, aki türelmesen felelget az ő bornírt kéjelezősködéseikre. Mert ezek az ál-analitikusok és talmi »pszichológusok« tudatlanabbak a skót juhászbojtárnál, de ők abban a hiszemben él-

nek, hogy ők az »elhivatottak!« és »kiválasztottak« holott az igazság az, hogy tengernyi bajt, kellemetlenséget szereznek — másoknak. Sokszor könnyelmű kijelentéseket tesznek, aminek aztán a végte... ugyan mi lehet? Nem akarjuk felcsigázni kíváncsiságukat megmondjuk: öngyilkosság! Mert irányítani valakit a legnehezebb ha lelkiekről van szó.

Ezekből az emberekből hiányzik a lelkiismeret, de ott van a hiúság, hogy ők különbek a másiknál, nekik nem fontos semmi csak az, hogy úgy nézzenek rá az-ok, akik beléjük helyezték a bizalmukat, mint a félistenre. A többi mellékes. Kísérleti nyulak és patkányok ezek a páriák sötét emberek kezében, akik önző céljaik elérése érdekében mit sem törődnek a »betegükkel«, nekik csak az kell, hogy kiszedjék anyagukból azt, amire, nekik van szükségük. Néha a »beteg« is észreveszi ezt, menekülni szeretne, de mézes-mázos szavakkal, farizeus arccal úgy behálózzák ezeket a szeitencséileneket ezek a tudomíjnyitalan senkik, hogy felülkerekedik bennük a józan ész és mégis belátják, hogy meg kell szüntetni az érintkezést ezekkel a szemérmetlen lelkitanácsadókkal, akik mohó élvezettel habzsolják a lelki konfliktusok »csemegéit« rendelő órájukon ...

Hátra vannak még: a kettős öngyilkosságok. Ezeknek a lelkiokait bármivel is indokolják a legpregnansabban domborítják ki azt az elnyomlott és tudat alatt szorult szadiszasztikus gyilkos hajlamot, amely ott szunnyad a titokzatos központi idegrendszerben. Mindig úgy történik, hogy az »erősebb fél« a végrehajtó vagyis a gyilkos. Kezébe kapja a revolvert és lő... de amire arra kerül a sor, hogy maga ellen fordítsa nem képes és különféle képpen ad magyarázatot nem volt idő, meggondolta magát, stb.) hogy miért nem hajtotta végre magán is a halálos ítéletet. Ennek az oka pedig világos: abban a pillanatban, amikor eldörrent a pisztoly, akkor már meglátta a hatást (esetleg vért) és a szadiszasztikus impulzus kielégülést nyer és már a második gyilkossághoz az aktivitás hiányzik, (hál' isten!) és vagy elmegy bejelenteni, hogy mit tett, vagy egyszerűen bevárja, hogy rátörjenek és lefogják nehogy elkövessen valami számárságot (életöszön). Jön a kihallgatás, magyarázkodás, elzárás. Viszont azoknál a parapathiásoknál, ahol a kettős öngyilkosság százszázalékos pontossággal lesz végrehajtva, ott már fokozottabb a gyilkollási vágy a rejtett, passzív szadizmus. Hogy milyen képzet révén ölt for-

mát, azt csak akkor lehet eldönteni ha ismerjük az összes igazi és felhozott indítóokokat. Itt is a jelszó mindig ugyanaz: »nem bírjuk tovább...« Ezek az emberek nem gyávák, csak éppen lelki belállitottságuk különbözik a más emberétől — az egészségesétől. Az öngyilkos mindig »egyéniség« a maga nemében, akár miféle kaszthoz tartozik. A végrehajtás iazonban .megint hem lehet típus, mert mindig azt az eszközt választja, amely neki, azi ő kóros lelki beállitottságánál« legjobban megfelel. A legkülönbözőbb formák között hajtják végre az öngyilkosságot, keretet keresnek hogy még erősebben domborítsák ki a beteges vágyat, ami tombol bennük. Vannak köztük; olyanok is, akik valósággal, megrendezik és beállítják a szobát, ahol megválnak a »cudar élettől«. Ez a póz nem egyéb, mint utolsó hiúsági aktus az ő részükről, hogy ha már meg kell halniok, ugyan miért ne úgy haljanak meg ahogy — mondjuk — élni szerettek. És itt van részükről az életöszton utolsó fellobbanása — ami után következik a... pont! Az eszközöknek meg van a maguk szimbolikus jelentősége. Például nem véletlen az, hogy a legtöbb esetben a háztartási alkalmazott ha szerelmes, vagy más ok készteni az

élettől való megválásra lúgot iszik (jelentősége: a sperma). Ám, azok akik kétségtelen a legridegebb eszközt a kötelet használják; föl, azokban egész más ösztönök dolgoznak: ott minden esetben megtaláljuk a mazochizmust. (Néha ez más kínnal is kombinálva van). Faluhyen aki »el akarja magát emésztetni« az vízbe öli magát (a fővárosban is ugyanaz a jelentősége van). A víz általában minden esetben menekülést jelent. A legtöbb öngyilkosság revolverrel történik. Ennek mlár világos a sexualis háttere: ha férfi követi el, akkor ott van, a masturbáció, ha nő, akkor defloreációs gátlás.

Egy asszony aki öngyilkos lett bizalmas barlátnőjének megírta a »valódi« okot, amely így hangzik: férjem csak három hónap elmúltával tett asszonya. Ez elkiserített engem. Ő aki annyira hengegett nekem« és így tovább ...

A kés igen gyakran szerepel. Ennek a jelentősége (kimondott szadista ízű. Akár az ereit vágja fel, akár szúr, mindig lát egy kis vért — ritkán halálos a döfés — ez meghozza a kielégülést. Az intelligens, romlott, cinikus, mérget vesz be (morfium, opium, veronál, arzén, luminiál) mert ez is bizonyos kéjes állapotot szül. Kéjes azért, mert öntudatlanságot okoz, lassan, fokozatosan gyilkol. A szerveze-

tében a méreg apránként szivódik fel. Az öngyilkos pszichológiáját ha valahogy sikerült megrajzolnunk munkánk nem volt hiábavaló. Azon voltunk, hogy azokra a főmotívumokra mutassunk rá, amely a kórt oldozza. A bacilusokat meg kell ölni, erre van, orvosság — csak bizalom, kitartás, erős akarat kell. Ezt lehet fokozni. Megjelöltük az utat, hogyan lehet ebből a fertőzésből kikerülni. Lehet, sőt kell is, mert a mai generációnak hivatása van. Meg kell menteni mindenkit az öngyilkosságtól, erre pedig elsősorban a hozzátartozók vannak hivatva, akik látják, hogy mi történik. És ha csak egy emberben sikerült megszóllaltatnunk a lélekébresztő csengőt, akkor ennek a könyvnek a megjelenése nem volt káros...